

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจของกองทุนประกันชีวิต
ประจำปี ๒๕๖๘

บทนำ

กองทุนประกันชีวิต เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘ มีฐานะเป็นนิติบุคคลวัตถุประสงค์เพื่อ คุ้มครองเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยในกรณีบริษัทถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต และเพื่อพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ โดยมีภารกิจตามวัตถุประสงค์ การจัดตั้ง คือ การคุ้มครองสิทธิประโยชน์ให้แก่เจ้าหนี้ผู้เอาประกันภัย กรณีที่บริษัทถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต รวมถึงพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ และภารกิจหลักในด้านการชำระบัญชี หากได้รับการแต่งตั้งตามคำสั่งของคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

ดังนั้น เพื่อดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๐) ซึ่งมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปี ๒๕๖๘ กองทุนประกันชีวิต (กปช.) จึงนำแนวคิดตามหลักการบริหารความเสี่ยงตามแนวทางของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission - Enterprise risk management (COSO-ERM) มาใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของกองทุนประกันชีวิต ประจำปี ๒๕๖๘ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกันการทุจริต ประพฤติมิชอบและส่งเสริมมาตรฐานจริยธรรม หรือธรรมาภิบาลภายในองค์กร

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงกองทุนประกันชีวิต (กปช.)

๑. หลักการและเหตุผล

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ซึ่งมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลดปล่อยการทุจริตและประพฤติมิชอบได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนและหล่อหลอมพฤติกรรมของ “คน” ให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต โดยการเปลี่ยนแปลงวิธีคิด (Paradigm Shift) หรือสามารถแยกแยะประโยชน์ส่วนตนออกจากประโยชน์ส่วนรวมได้ อีกทั้งยังได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนา “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ ผ่านการสร้างนวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน การดำเนินงาน โดยแนวทางการสร้างความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญประการหนึ่ง คือ “การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้/รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน” เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้/รับ สินบนจากการดำเนินงาน

โดยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้หน่วยงานภาครัฐได้สำรวจสถานะและปัญหาการดำเนินงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กรให้นำไปสู่ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการของหน่วยงานให้เป็นไปอย่างมีธรรมาภิบาล ซึ่งแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) กำหนดให้ทุกหน่วยงานที่เข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐต้องผ่านเกณฑ์ ๘๕ คะแนนขึ้นไป ผ่านการเก็บข้อมูลจาก ๓ ส่วน ได้แก่ แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (Internal Integrity and Transparency Assessment : IIT) แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (External Integrity and Transparency Assessment : EIT) และแบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment : OIT)

การป้องกันการให้ / รับสินบน และการทุจริตจากการดำเนินงานตามภารกิจของกองทุนประกันชีวิต เป็นตัวชี้วัดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นปัจจัยบันบนเว็บไซต์ของหน่วยงาน โดยเบ็ดเตล็ด การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานให้สาธารณะได้รับทราบถึงการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับสินบน รวมถึงการป้องกันการทุจริต และการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมคุณธรรม ความโปร่งใสภายในหน่วยงาน ซึ่งการเผยแพร่ข้อมูลในประเด็นข้างต้น นำไปสู่การจัดทำมาตรการส่งเสริมความโปร่งใสภายในหน่วยงาน และมีการกำกับติดตาม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้ หากพิจารณาจากการประกอบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ของข้อคำถาม ITA ทั้งในส่วนของเครื่องมือ IIT ที่สอบถความเห็นจากบุคลากรของกองทุนประกันชีวิต และเครื่องมือ EIT ที่สอบถความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกหรือประชาชนทั่วไป ซึ่งมีข้อมูลที่อาจนำมาเป็นความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของกองทุนประกันชีวิตได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตัวชี้วัด	ข้อคำถาม	ไม่มี	มี	คะแนน
๑. การปฏิบัติหน้าที่	๑๓ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของท่าน มีการเรียก รับสินบนเพื่อแลกกับการปฏิบัติงาน หรือการให้บริการหรือไม่	๑๐๐%	๐%	๑๐๐
๓. การใช้อำนาจ	๑๙ การบริหารงานบุคคลในหน่วยงานของท่าน มีการให้หรือรับสินบน เพื่อแลกกับการบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย หรือเลื่อนตำแหน่งหรือไม่	๑๐๐%	๐%	๑๐๐

ตัวชี้วัด	ข้อคำถาม	ไม่มี	มี	คะแนน
๖. คุณภาพการดำเนินงาน	E3 ท่านเคยถูกเจ้าหน้าที่เรียกรับสินบน เพื่อแลกกับการปฏิบัติงานหรือให้บริการ แก่ท่าน หรือไม่ (Eit Public)	๙๗.๕๑%	๒.๔๙%	๙๗.๕๑
	E3 ท่านเคยถูกเจ้าหน้าที่เรียกรับสินบน เพื่อแลกกับการปฏิบัติงานหรือให้บริการ แก่ท่าน หรือไม่ (Eit Survey)	๑๐๐%	๐%	๑๐๐

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นพบว่า

(๑) ความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน จากบุคลากรกองทุนประกันชีวิต จำนวน ๑๒ คน ตอบว่าไม่มีบุคลากร กองทุนประกันชีวิต เรียกรับ รับสินบน

(๒) ความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก หรือประชาชนทั่วไปที่เคยมาติดต่องานกับกองทุนประกันชีวิต จำนวน ๑๑ คน หรือ ๒.๔๙% ของผู้ที่มาตอบ EIT (Public) ของกองทุนประกันชีวิต ทั้งหมดจำนวน ๔๔ คน ตอบว่า เคยถูกเจ้าหน้าที่ของกองทุนประกันชีวิต เรียกรับสินบนเพื่อแลกกับการปฏิบัติงานหรือให้บริการ

ดังนั้น ความเห็นจากบุคลากรภายนอกสะท้อนให้เห็นว่า กองทุนประกันชีวิตยังคงมีความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ถึงแม้จะมีสัดส่วนที่ไม่มาก แต่อาจส่งผลต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของกองทุน ประกันชีวิตได้ ซึ่งข้อมูลสถิติจำนวนเรื่องร้องเรียนเจ้าหน้าที่กองทุนประกันชีวิตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต หรือ สินบน ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗ จากระบบบริหารจัดการเรื่องร้องเรียนของกองทุนประกันชีวิต ซึ่งรวมรวมข้อมูล โดยงานทรัพยากรบุคคล ส่วนบริหารทั่วไป พบว่า “ไม่มีเรื่องร้องเรียนบุคลากรกองทุนประกันชีวิต” ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับสินบน

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ กองทุนประกันชีวิตจึงได้ดำเนินการ “การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้/รับ สินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปี ๒๕๖๘” เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตลอดจนการกระทำที่อาจทำให้เกิดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest) ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การ ทุจริตจากการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรของกองทุนประกันชีวิตต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- (๑) เพื่อประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการให้ / รับสินบนของบุคลากรกองทุนประกันชีวิต
- (๒) เพื่อป้องกันความเสี่ยหายแก่องค์กร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง
- (๓) เพื่อกำหนดมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้ / รับในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ สินบนของบุคลากรกองทุนประกันชีวิต
- (๔) เพื่อดูโอกาสและผลกระทบที่จะทำให้เกิดความเสี่ยหายต่อการดำเนินงานที่อาจจะเกิดขึ้น ในอนาคตให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้และสามารถควบคุมได้ ตรวจสอบได้อย่างมีระบบ
- (๕) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรกองทุนประกันชีวิต มีการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือค่านิยมหลัก ขององค์กรคือ ซื่อสัตย์ เป็นธรรม ครองตนในจริยธรรมอันดี และโปร่งใสในการทำงาน
- (๖) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน / ผู้เอาประกันภัย และบริษัทประกันชีวิตเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานของกองทุนประกันชีวิต

๓. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการให้ / รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของกองทุนประกันชีวิต

โดยได้นำองค์ประกอบที่ทำให้เกิดการให้ / รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่มีความชัดเจน เพื่อใช้อ้างอิงและเป็นแนวทางในการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้ / รับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของกองทุนประกันชีวิต ดังนี้

➤ **โอกาส (Opportunity)** คือ มีช่องทางที่จะดำเนินการได้ เหตุการณ์ที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดการให้/รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน จะเป็นสถานการณ์ที่เปิดช่องให้คนใดคนหนึ่ง ให้/รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน โดยที่เขารู้ว่าหรือเชื่อว่า เขายังไม่มีโอกาสจับได้หรือมีโอกาสสนับสนุนที่จะจับได้ ซึ่งหากไม่มีการดำเนินการอย่างจริงจัง ที่จะป้องกันไม่ให้มีการให้/รับ สินบน ก็เท่ากับเปิดโอกาสหลาย ๆ ครั้ง ให้กับคนมีแนวโน้มจะกระทำได้

➤ **แรงจูงใจหรือแรงกดดัน (Pressure/Motivation)** มาจากหลายรูปแบบ เช่น ปัญหาการเงิน หนี้สิน การพนัน ชอบเที่ยวเตร่ มีค่าใช้จ่ายจำเป็นที่ต่ำกว่า ความละโมบโลภมาก ถือเป็นแรงผลักดันอย่างหนึ่ง และก็มีบางกรณีจะมาจากความรู้สึกว่า ตัวเขายังไม่ได้รับความเป็นธรรมจากองค์กร

➤ **การมีข้ออ้างให้ตนเอง (Rationalization)** คนที่ให้/รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน จะหาเหตุผลกับตนเองที่จะกระทำการสิ่งนั้น ๆ ด้วยฐานความคิด (Mindset) ที่สนับสนุนการกระทำ โดยหาข้ออ้างที่ยกมาเพื่อให้ตนลงตัดความรู้สึกผิดในการกระทำการ เช่น เงินเดือนน้อย หัวหน้าไม่เป็นธรรม ใคร ๆ ก็ทำกัน เป็นต้น

๔. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้ / รับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของกองทุนประกันชีวิต ประจำปี ๒๕๖๘ ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ด้านองค์ประกอบของข้อกำหนดที่ ๐๗๓ ของการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ที่กำหนดให้แสดงผลการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้/รับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ อย่างน้อยประกอบด้วยประเด็นดังต่อไปนี้

(๑) การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙*

(๒) การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

(๓) การจัดซื้อจัดจ้าง

(๔) การบริหารงานบุคคล

โดยการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ แต่ละประเด็นจะต้องมีรายละเอียดอย่างน้อยประกอบด้วย

(๑) เหตุการณ์ความเสี่ยง

(๒) ระดับของความเสี่ยง

(๓) วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

๓. วิธีและเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้ / รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของ กองทุนประกันชีวิต

๓.๑ กรอบการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้ / รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของกองทุน ประกันชีวิต ประจำปี ๒๕๖๘

กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) สอดคล้องกับหลักการพิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต ซึ่ง เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของหลักการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งเป็นหลักการที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายที่ได้ กำหนดกรอบการควบคุมภายในองค์กรไว้ด้วยกัน ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ : สภาพแวดล้อมภาคร่วมคุณ (Control Environment)

- หลักการที่ ๑ - องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม
- หลักการที่ ๒ - คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล
- หลักการที่ ๓ - คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน
- หลักการที่ ๔ - องค์กร จูง รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน
- หลักการที่ ๕ - องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ : การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

- หลักการที่ ๖ - กำหนดเป้าหมายชัดเจน
- หลักการที่ ๗ - ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม
- หลักการที่ ๘ - พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต
- หลักการที่ ๙ - ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ : กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

- หลักการที่ ๑๐ - ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- หลักการที่ ๑๑ - พัฒนาระบบทекโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม
- หลักการที่ ๑๒ - ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ : สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

- หลักการที่ ๑๓ - องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ
- หลักการที่ ๑๔ - มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้
- หลักการที่ ๑๕ - มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

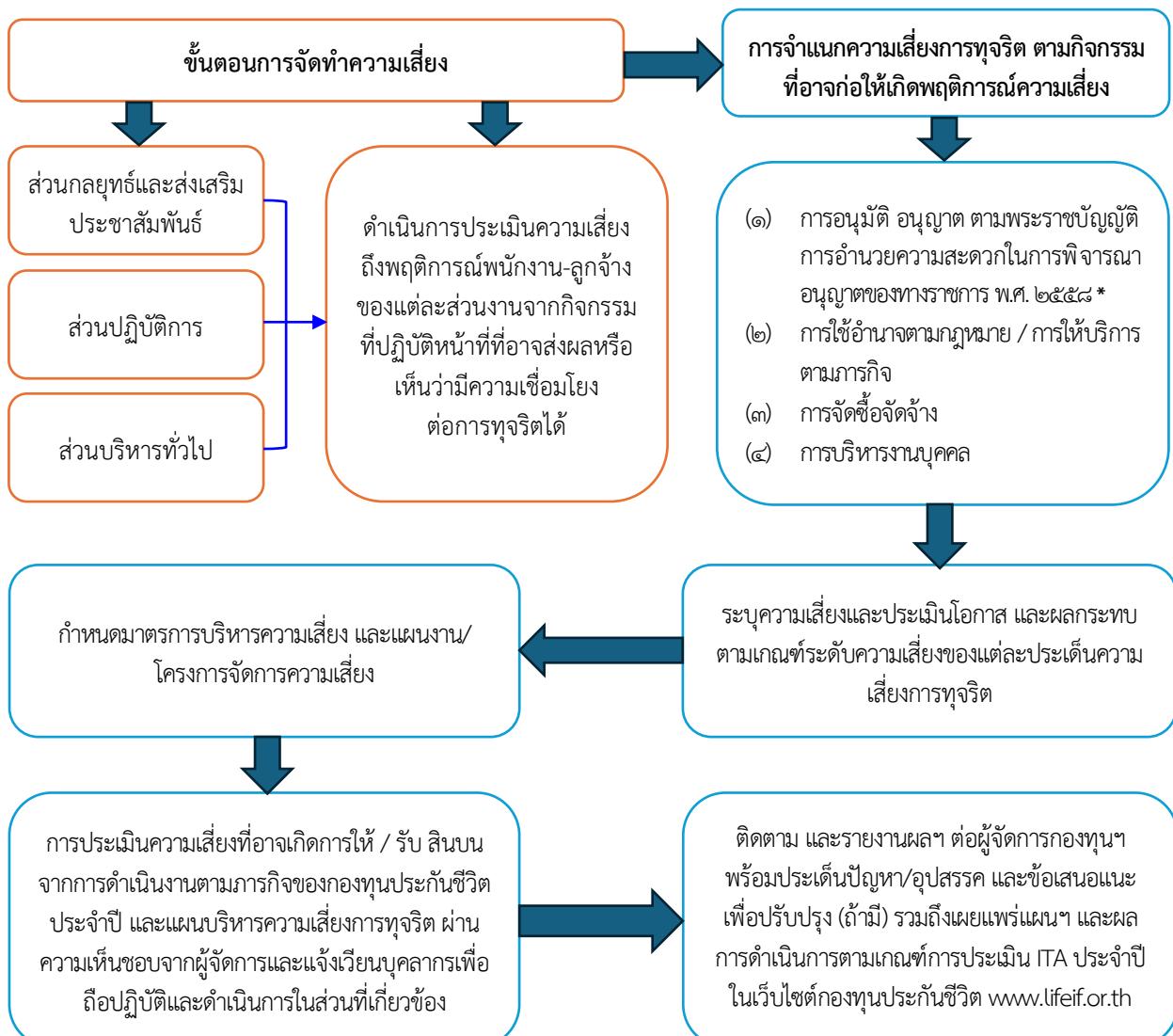
องค์ประกอบที่ ๕ : กิจกรรมการกากับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

- หลักการที่ ๑๖ - ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน
- หลักการที่ ๑๗ - ประเมินและสื่อสารข้อมูลพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของหลักการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งในส่วนของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตสอดคล้องกับหลักการที่ ๘ - การพิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต โดยกรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย ๔ กระบวนการ ดังนี้

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
Corrective	แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าเกิดขึ้น / สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว และจะทำอย่างไร เพื่อไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
Detective	ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้หรือเปลี่ยนแปลงไปจากที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ (ผลกระทบทางลบ คือ ความเสี่ยง ผลกระทบทางบวก คือ โอกาส)
Preventive	ป้องกัน หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่นำไปสู่การสู่การสู่การเสี่ยงต่อการกระทำการทุจริต ในส่วนที่ พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่า เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก ทั้งที่รู้ว่าทำไปแล้ว ความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาอีก
Forecasting	การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นและป้องกัน ป้องกันล่วงหน้า ในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต

กระบวนการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

หมายเหตุ: *กองทุนประกันชีวิตไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากไม่มีภารกิจอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๓.๒ เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้ / รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของกองทุนประกันชีวิต ประจำปี ๒๕๖๘

กองทุนประกันชีวิตกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้ / รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของกองทุนประกันชีวิต ประจำปี ๒๕๖๘

(๑) เกณฑ์โอกาส (Likelihood)

เกณฑ์โอกาส เป็นเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้สำหรับพิจารณา rate ตัวของโอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์ความเสี่ยงหนึ่งๆ จะเกิดขึ้นจริง โดยจะต้องคำนึงสภาพแวดล้อมจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์กรที่มีอิทธิพลต่อความเสี่ยง มีรายละเอียดดังนี้

ตารางเกณฑ์โอกาสเกิด (Likelihood)

เกณฑ์ โอกาส	น้อยมาก (๑)	น้อย (๒)	ปานกลาง (๓)	สูง (๔)	สูงมาก (๕)
๑๑ : ปริมาณของโอกาสที่จะเกิดขึ้น	ไม่เกิดขึ้น หรือ มีโอกาสเกิด การกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๒ ครั้ง แต่ไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๕ ครั้ง แต่ไม่เกิน ๑๐ ครั้งต่อปี	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๕ ครั้ง ๑๗ ครั้ง แต่ไม่เกิน ๒๐ ครั้งต่อปี	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต มากกว่า ๒๐ ครั้งต่อปี
๑๒ : โอกาสเกิดเหตุการณ์กระทำผิด	เกิดขึ้นยากมากแม้ไม่มีมาตรการควบคุม	เกิดขึ้นยากเนื่องจากมีมาตรการควบคุมที่รัดกุมเพียงพอ	มีโอกาสเกิดเนื่องจากมาตรการควบคุมที่มีอยู่ขาด การนำไปปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	มีโอกาสเกิดมากเนื่องจากมาตรการที่มีอยู่มีข้อบกพร่อง หรือจุดอ่อนที่เป็นช่องโหว่ให้เกิดความเสี่ยง	เกิดขึ้นง่ายมาก เนื่องจากไม่มีมาตรการควบคุม
๑๓ : สถานะของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง	เหตุการณ์ ได้จัดให้มีมาตรการเขิงป้องกันเพื่อลดโอกาสที่จะเกิดขึ้น	เหตุการณ์ อยู่ระหว่างจัดทำ มาตรการซิงป้องกัน	สามารถจัดการแก้ไขได้แล้ว/ฝ่าฝืนตามอย่างใกล้ชิด	อยู่ระหว่างการจัดการแก้ไข	ได้ถูกรายงาน และปัจจุบันอยู่ระหว่างการตรวจสอบจากหน่วยงานที่กำกับดูแลทั้งภายในหรือภายนอก

(๒) เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้านผลกระทบ เป็นเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้สำหรับพิจารณา rate ตัวความเสี่ยง หากหรือความรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้น เมื่อความเสี่ยงที่ระบุไว้เกิดขึ้นจริง โดยการประเมินผลกระทบของความเสี่ยง สามารถประเมินเป็นมูลค่าความเสี่ยงหาย (ด้านการเงิน) เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดว่า rate ตัวผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อองค์กรในภาพรวมอยู่ในระดับใด กรณีที่การประเมินผลกระทบของความเสี่ยงไม่สามารถประเมินเป็นมูลค่าความเสี่ยงหายได้ ผู้ประเมินสามารถพิจารณาเกณฑ์การประเมินผลกระทบในด้านอื่นๆ

ตารางเกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

เกณฑ์ ผลกระทบ	น้อยมาก (๑)	น้อย (๒)	ปานกลาง (๓)	สูง (๔)	สูงมาก (๕)
I. : ด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์	มีการกระจายข่าว แต่ไม่ส่งผล กระทบต่อ ชื่อเสียงของ องค์กร	มีการกระจาย ข่าว เป็นเวลา ๑ สัปดาห์ ซึ่งอาจ ส่งผลกระทบเชิง ลบต่อชื่อเสียง ขององค์กร	มีการกระจายข่าว ทั่วประเทศผ่าน สื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ หรือ เซี่ยลมีเดีย อย่างรวดเร็วเป็น เวลา ๒ สัปดาห์ ซึ่งอาจส่งผล กระทบเชิงลบต่อ ชื่อเสียงของ องค์กร	มีการกระจายข่าว ทั่วทั้งประเทศ ผ่านสื่อต่างๆ อย่างรวดเร็วเป็น เวลา ๓ สัปดาห์ ติดต่อกัน ซึ่งอาจ ส่งผลกระทบเชิง ลบต่อชื่อเสียง ขององค์กร	มีการกระจายข่าว ทั่วประเทศผ่าน สื่อต่างๆ อายุ รวดเร็วเป็นเวลา มากกว่า ๑ เดือน ติดต่อกัน หรือ เปลี่ยนรูปแบบ ตาม สื่อต่างประเทศ ซึ่งอาจส่งผล กระทบเชิงลบต่อ ชื่อเสียงของ องค์กร
II : ด้านการเงิน (ความเสียหายรายเหตุการณ์)	ระดับผลกระทบ ทางการเงิน ไม่ เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท	ระดับผลกระทบ ทางการเงิน มากกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท	ระดับผลกระทบ ทางการเงิน มากกว่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท	ระดับผลกระทบ ทางการเงิน มากกว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท	ระดับผลกระทบ ทางการเงิน มากกว่า ๔๐๐,๐๐๐ บาท
III : ด้านกฎหมายระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง	มีการละเมิด/ ไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับด้านน้อย แต่สามารถ แก้ไขได้รวดเร็ว	มีการละเมิด กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับแต่ สามารถแก้ไขเอง ภายในองค์กรได้ โดยไม่ส่งผล กระทบถึง ภาพลักษณ์ ชื่อเสียงของ องค์กร	มีการละเมิด กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับรุนแรง โดยกระทบถึง ภาพลักษณ์ ชื่อเสียงของ องค์กร และ/หรือ องค์กรมีโอกาสที่ จะถูกเรียกร้อง ค่าเสียหาย / เปรียบเทียบปรับ / พ้องร้อง ดำเนินคดี	มีการฟ้องร้อง ดำเนินคดีทาง กฎหมาย หรือ เรียกร้อง ค่าเสียหาย / เปรียบเทียบปรับ	มีการฟ้องร้อง ดำเนินคดีทาง กฎหมายหรือ เรียกร้อง ค่าเสียหาย / เปรียบเทียบปรับ และถูกสั่งให้ ระงับการทำ ธุกรรมใดๆ

๓) แผนภาพความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ยอมรับได้

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕ ปานกลาง	๕ ปานกลาง	๑๐ สูง	๑๕ สูง	๒๐ สูงมาก	๒๕ สูงมาก
๔ ปานกลาง	๔ ปานกลาง	๙	๑๒ สูง	๑๖ สูง	๒๐ สูงมาก
๓ ต่ำ	๓ ต่ำ	๖ ปานกลาง	๙ ปานกลาง	๑๒ สูง	๑๕ สูง
๒ ต่ำ	๒ ต่ำ	๔ ปานกลาง	๖ ปานกลาง	๘ ปานกลาง	๑๐ สูง
๑ ต่ำ	๑ ต่ำ	๒ ต่ำ	๓ ต่ำ	๔ ปานกลาง	๕ ปานกลาง

ระดับความเสี่ยง (Risk Level) กำหนดค่าเท่ากับผลคูณของระดับโอกาสที่ความเสี่ยงอาจเกิดขึ้น (Likelihood) และระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) อันเนื่องมาจากความเสี่ยง ระดับความเสี่ยง (Risk Level) = ระดับโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) × ระดับผลกระทบ (Impact) ซึ่งระดับความเสี่ยงแบ่งตามความสำคัญ เป็น ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ยอมรับได้ (Risk Appetite)

ระดับ ความเสี่ยง	ค่าระดับความเสี่ยง	ความหมาย
สูงมาก (Extreme)	๒๐-๒๕	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงในทันทีเพื่อให้ความเสี่ยงต่ำลง และอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ในที่สุด
สูง (High)	๑๐-๑๙	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องเฝ้าระวัง และจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไป
ปานกลาง (Medium)	๔-๙	ระดับที่พอยอมรับได้ แต่ต้องใช้ความพยายามที่จะลดความเสี่ยงที่จะลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่น้อยลงต่อไป
ต่ำ (Low)	๑-๓	ระดับที่ยอมรับได้ โดยใช้วิธีควบคุมปกติในขั้นตอนการปฏิบัติงานที่กำหนดและติดตามระดับความเสี่ยงตลอดระยะเวลาการปฏิบัติงาน

กปช. ได้พิจารณาคัดเลือกความเสี่ยงตั้งแต่ระดับคะแนน ๑๐ - ๒๕ เพื่อนำมาเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อจัดการและควบคุมความเสี่ยงให้ลดลง ส่วนความเสี่ยงในระดับค่า ๔ และที่ต่ำกว่า ถือว่า เป็นความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้

๔. การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้ / รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของกองทุนประกันชีวิต ประจำปี ๒๕๖๘

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้ / รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของกองทุนประกันชีวิต ประจำปี ๒๕๖๘ ซึ่งมีการระบุความเสี่ยงแต่ละประเด็น ความเสี่ยงจากการณ์ที่อาจขึ้นในอนาคต และมีองค์ประกอบ ตามข้อคำามที่ ๐๒๓ ของการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วย ประเด็นดังต่อไปนี้

- (๑) การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘
- (๒) การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ
- (๓) การจัดซื้อจัดจ้าง
- (๔) การบริหารงานบุคคล

จากการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้ / รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของกองทุนประกันชีวิต ประจำปี ๒๕๖๘ พบว่า เหตุการณ์ความเสี่ยงทั้ง ๔ ปัจจัย เสี่ยง ในแต่ละประเด็นความเสี่ยงการทุจริต อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ แต่จำเป็นต้องมีการควบคุมและติดตามระดับความเสี่ยง เพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ของปัจจัยเสี่ยง และ ส่งผลต่อระดับความเสี่ยงที่สูงขึ้น โดยกำหนดแนวทาง/มาตรการจัดการความเสี่ยง ระยะเวลาดำเนินการ และผู้ที่รับผิดชอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต / เหตุการณ์ความเสี่ยง	Risk Score (L x I)			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	งบประมาณ	ระยะเวลาดำเนินการ/ ผู้รับผิดชอบ
	Likelihood	Impact	Risk Score			
(๑) การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘	○	○	○	ไม่มีการกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘		

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต / เหตุการณ์ความเสี่ยง	Risk Score (L x I)			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	งบประมาณ	ระยะเวลาดำเนินการ/ ผู้รับผิดชอบ
	Likelihood	Impact	Risk Score			
(๒) การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ						
R1 การเรียกรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด เพื่อให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับเงินกรmorph์ล่วงพ้นอายุความและการเบิกจ่ายเงิน - พนักงานและลูกจ้างที่รับผิดชอบในงานคุ้มครองสิทธิฯ อาจทุจริตจากการตรวจสอบและอนุมัติการจ่ายตามคำขอรับเงินกรmorph์ล่วงพ้นอายุความหรือมีการรับผลประโยชน์จากผู้เอ-ประกันภัย / ผู้มีสิทธิตามกฎหมาย เพื่อเร่งรัดลำดับให้มีการตรวจสอบและอนุมัติจ่ายรวดเร็วขึ้น - พนักงานและลูกจ้างที่รับผิดชอบในงานการเงิน มีการรับผลประโยชน์จากผู้เอประกันภัย / ผู้มีสิทธิตามกฎหมายหรือคู่ค้า เพื่อการจ่ายเงินที่ไม่ถูกต้อง ให้แก่ผู้เอประกันภัย หรือคู่ค้า	๑	๓	๓ ต่ำ	๑. ปลูกจิตสำนึกร่วมกันนิยมแบ่งบุคลกรในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักคุณธรรม และจริยธรรม โดยการจัดหรือส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม/สัมมนาความรู้เกี่ยวกับหลักคุณธรรม และมาตรฐานทางจริยธรรมของพนักงานหน่วยงานรัฐ ๒. การประกาศนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ โดยผู้จัดการกองทุนประกันชีวิตพร้อมประกาศแนวทางการปฏิบัติงานให้พนักงานและลูกจ้างยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ๓. จัดให้มีช่องทางร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างกองทุนประกันชีวิต ภายใต้พรบคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	ไม่ใช้งบประมาณ	ม.ค. - ธ.ค. ๒๕๖๘ งานคุ้มครองสิทธิ และงานทรัพยากรบุคคล

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต / เหตุการณ์ความเสี่ยง	Risk Score (L x I)			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	งบประมาณ	ระยะเวลาดำเนินการ/ ผู้รับผิดชอบ
	Likelihood	Impact	Risk Score			
R ₁₈ การใช้จ่ายงบประมาณตามโครงการที่สำคัญของกองทุน - ผู้รับผิดชอบโครงการมีการเบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามระเบียบกองทุน เช่น ระเบียบกองทุนประกันชีวิต ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเดินทางไปในงานของกองทุนฯ เป็นต้น	๑	๒	๒ ต่ำ	๑. พนักงานปฏิบัติตามขั้นตอนในการดำเนินงานตามระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์การเบิกและจ่ายเงินตามงบประมาณอย่างเคร่งครัด ๒. มีการสอบทาน/ตรวจสอบการเบิก-จ่ายเงินให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีการที่กองทุนกำหนด และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ไม่ใช้ งบประมาณ	ม.ค. - ธ.ค. ๒๕๖๘ งานการเงิน และ งานทรัพยากรบุคคล
(๓) การจัดซื้อจัดจ้าง						
R ₁₉ การเรียกรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อช่วยเหลือหรืออี้่อประโยชน์ให้กับคู่ค้า/คู่สัญญาของหน่วยงาน เช่น การตรวจรับงานที่ส่งมอบโดยไม่เป็นไปตามสัญญาจ้าง การยกเว้นค่าปรับ กรณีผิดสัญญาต่างๆ เป็นต้น	๑	๓	๓ ต่ำ	๑. การประกาศนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ โดยผู้จัดการกองทุนประกันชีวิต พร้อมประกาศแนวทางการปฏิบัติงานให้พนักงานและลูกจ้างยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ๒. การปฏิบัติให้เป็นไปตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเคร่งครัด	ไม่ใช้ งบประมาณ	ม.ค. - ธ.ค. ๒๕๖๘ งานพัสดุ และ งานทรัพยากรบุคคล

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต / เหตุการณ์ความเสี่ยง	Risk Score (L x I)			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	งบประมาณ	ระยะเวลาดำเนินการ/ ผู้รับผิดชอบ	
	Likelihood	Impact	Risk Score				
(๔) การบริหารงานบุคคล							
R4 มีการเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นๆ ให้เพื่อให้การช่วยเหลือญาติ พวกพ้อง หรือบุคคลที่ให้ผลประโยชน์ในประเด็น ดังนี้ (๑) การสรรหาและคัดเลือกบุคลากร (๒) การบรรจุและแต่งตั้งบุคลากร (๓) การพัฒนาบุคลากร (๔) การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร (๕) การให้คุณให้โทษและสร้างขวัญกำลังใจ	๑	๓	๓ ต่ำ	๑. การประกาศเจตนาการณ์ในการนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร ๒. การกำหนด/เน้นย้ำแนวทาง ประกาศ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม ในประเด็น ดังนี้ (๑) การสรรหาและคัดเลือกบุคลากร (๒) การบรรจุและแต่งตั้งบุคลากร (๓) การพัฒนาบุคลากร (๔) การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร (๕) การให้คุณให้โทษและสร้างขวัญกำลังใจรวมถึงยึดถือการปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด	ไม่ใช้งบประมาณ	ม.ค. - ธ.ค. ๒๕๖๘	งานทรัพยากรบุคคล

๕. เป้าหมายของการดำเนินการเพื่อจัดการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของกองทุนประกันชีวิต ประจำปี ๒๕๖๘

(๑) ผู้จัดการ พนักงานและลูกจ้าง มีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม โดยไม่พบรหัสสูตรเรียนเกี่ยวกับการทุจริตจากการดำเนินงานตามภารกิจของกองทุนประกันชีวิต ประจำปี ๒๕๖๘ ของผู้จัดการ พนักงานและลูกจ้าง

(๒) ไม่พบรหัสสูตรในเรื่อง การให้ / รับ สินบน จากการดำเนินงาน และเพื่อช่วยเหลือคู่ค้า คู่สัญญา ผู้รับสมัครหรือบุคลากรเพื่อเอื้อประโยชน์ในประเด็นของเหตุการณ์ความเสี่ยง

(๓) ผู้จัดการ พนักงานและลูกจ้าง เกิดความสำนึกรักษาค่านิยมในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม ส่งผลให้มีผลการประเมินITA ในระดับดี - ดีมาก

๖. การติดตามประเมินผล

กองทุนประกันชีวิตกำหนดติดตามประเมินผลการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้ / รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของกองทุนประกันชีวิต ประจำปี ๒๕๖๘ จำนวน ๑ ครั้ง ภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๘ โดยติดตามและจัดทำรายงานผลการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงฯ ต่อผู้จัดการกองทุนประกันชีวิต เพื่อทราบ รวมถึงนำข้อมูลดังกล่าว ไปดำเนินการประเมินเพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงในปีต่อ